
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הרמוניה - א' - 23113

תאריך עדכון אחרון 01-10-2013

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מוסיקולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 1

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גתית בועזסון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: agboa@walla.co.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס הרמוניה א' ' עוסק בבניה נכונה של אקורדים, ובתורת צירופי האקורדים והבנת משמעותם הסגנונית במערכת הטונאלית מראשית המאה השבע עשרה ועד סוף המאה התשע עשרה.

מטרות הקורס:

רכישת מיומנויות ניתוח הרמוני של יצירות בתקופות הנידונות, ויכולת הרמון וכתובת פסוקים הרמוניים בצורה סגנונית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים לנתח, להרמון מלודיות ולכתוב פסוקים הרמוניים הכוללים את החומר התיאורטי הבא: אקורדים משולשים והיפוכיהם - של דרגות ראשיות ומשניות במסגרת הסולם, ספטאקורדים והיפוכיהם במסגרת סולם, סקוונצות, צלילים זרים לאקורד, דומיננטות שניוניות.

דרישות נוכחות (%) :
80%

שיטת ההוראה בקורס: בקורס יוענק ידע תיאורטי, תרגול וכתובת תרגילים בשיעור, ניתוח יצירות ושמיעתן, וכן כתיבת תרגילים בבית וניתוח פסוקים מיצירות בבית.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס

1. סולמות
2. מרווחים הרמוניים
3. מרווחים מלודיים
4. ראוי/ סרטן
5. משולשים וסקסטאקורדים
6. ספטאקורדים והיפוכיהם
7. אקורדים משולשים במצב יסודי כדרגות הרמוניות
8. סקסטאקורדים כדרגות הרמוניות
9. קוורטסקסטאקורדים כדרגות הרמוניות
10. היפוכים - בס ממוספר
11. דומיננט ספטאקורד
12. היפוכי דומיננט
13. מהלכים חזקים וחלשים
14. הרמון שירים
15. הכפלות טרצה (VII7, VII6, II6, , סיום מדומה)

16. ספטאקורדים של II, IV
17. הרמון פרגמנטים מלודיים
18. סקוונצות דיאטוניות
19. דומיננטות שניונית
20. צלילים עוברים, חוזרים
21. צלילים שוהים

חומר חובה לקריאה:

נפתלי וגנר: תרגילים בהרמוניה, אקדמון, ירושלים תשמ"ו
Edward Aldwell, Carl Schachter: Harmony and Voice leading

חומר לקריאה נוספת:

"Harmony" from The new Grove Dictionary
Treatise on harmony / Jean-Philippe Rameau, MT 50 R27 T73 1974
Hugo Riemann's Theory of harmony : a study / by William C. Mickelsen, ML 430 R536 M5
An essay on musical harmony [electronic resource] : according to the nature of that science and the principles of the greatest musical authors. By Augustus Frederic Christopher Kollmann

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 15 %
 הגשת עבודה 0 %
 הגשת תרגילים 72 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 13 %
 אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

1. (סולמות):
 - הגדרת המושג הרמוניה.
 - דיון היסטורי בהתפתחות המוזיקה והמינור.
 - דוגמאות מודאליות לעומת טונאליות.
 - ש.ב.: שכטר: תרגילים 1 במוזיקה; ו-1 במינור.
 2. מרווחים הרמוניים:
 - סקירה היסטורית קצרה בנושא התפתחות תפישת המרווחים.

- סיווג המרווחים לקבוצות, ותרגול דרך בנייתם.
- טריטון ופתרונותיו. ספטימה מוקטנת ופתרונה.
- ש.ב.: שכטר עמודים 9-10 + דף עבודה נפרד על טריטונים וספטימות מוקטנות.
- 3. מרווחים מלודיים:
- דוגמאות לסקוונצות: דיאטונית (באך - אינוונציה ברה מינור), כרומטית במסגרת הסולם (בטהובן - סונטה מס. 7, תחילת פרק 3), כרומטית מדויקת שיוצאת מהסולם (שופן - נוקטורן 12 בסול מז'ור).
- תרגול של סקוונצות וטרנספוזיציות.
- ש.ב.: וגנר: תרגיל מס. 1.
- 4. ראי/ סרטן:
- דוגמאות: באך: אינוונציה ראשונה, פוגה בדו מינור כרך שני, אמנות הפוגה.
- תרגול בכיתה.
- ש.ב.: וגנר: תרגיל מס. 4.
- 5. משולשים וסקסטאקורדים:
- הסבר טכני.
- תרגול.
- תרגול במסגרת סולם.
- ניתוח הידן סונטה ברה מז'ור, 4 תיבות ראשונות.
- התחלת שיעורי הבית בכיתה (קצת מכל תרגיל).
- ש.ב.: שכטר: תרגילים 1,2,3,4 במשולשים, ו- 1,2,3,4 בסקסטאקורדים.
- 6. ספטאקורדים והיפוכיהם:
- הסבר טכני.
- תרגול.
- ניתוח דוגמא במסגרת סולם: בטהובן: סונטה מס. 1, 8 תיבות ראשונות.
- ש.ב.: שכטר עמודים 31-33.
- 7. אקורדים משולשים במצב יסודי כדרגות הרמוניות:
- מתן חוקי בנייה.
- תרגול.
- דוגמאות: שופן - נוקטורן 11, חלק אמצעי. פאון אנונימי מהמאה ה-16.
- ש.ב.: וגנר: תרגיל מס. 6.
- 8. סקסטאקורדים:
- מתן חוקי בניה
- עשיית תרגיל בשיעור
- ניתוח: קופרן Bontems la ou etincelante; (עמוד 201)
- ש.ב.: הרמון בס, הרמון סופרן, ניתוח קופרן - חלק ראשון מסוויטה בדו מז'ור (עמוד 202).
- 9. קוורטסקסטאקורדים:
- שימושים נפוצים וחוקי בניה.
- תרגול בשיעור.
- ניתוח: מוצרט - סונטה K.309 פרק שלישי - 8 תיבות ראשונות.
- ש.ב.: וגנר תרגיל 7
- 10. היפוכים - בס ממוספר
- סקירה על התפתחות הבס הממוספר.
- הסבר טכני על ריאליזציה של בס ממוספר
- תרגיל בכיתה
- ש.ב.: וגנר תרגיל 8
- 11. דומיננט ספטאקורד:

- הסבר טכני
- תרגיל בכיתה
- ניתוח: שופן - פרלוד בלה מז'אפוס;ור.
- ש.ב.: שכטר: עמודים 43, 45.
- 12. היפוכי דומיננט:
- הסבר טכני
- תרגול כתיבת היפוכי דומיננט עפ"י סולם ועפ"י צליל נתון.
- ניתוח: שוברט - אימפרומטו OP.142, שופן: ואלס בסי מינור.
- תרגיל בכיתה
- ש.ב.: שכטר: עמוד 53, ותרגילים 1-2 בעמוד 55.
- 13. מהלכים חזקים וחלשים:
- הסבר תיאורטי
- שמיעת דוגמאות וניתוחן: דוגמאות למהלכים חלשים: רימסקי קורסקוב - שחרזדה, שופן: מזורקה בלה מינור OP 17. NO. 4, צ'אקובסקי: מרץ מתוך "עונות השנה", מוסורגסקי: תמונות בתערוכה. דוגמאות למהלכים חזקים: כל סונטה של מוצרט.
- ש.ב. (שעדיין יעסקו בדומיננט): וגנר תרגיל מס. 10
- 14. הרמון שירים:
- הקניית מיומנות הרמון שירים המשלבת בין הידע התיאורטי לשמיעה.
- הרמון שירים בכיתה.
- ש.ב.: וגנר: תרגיל מס. 11
- 15. הכפלות טרצה (VII 7, VII 6, II 6, סיום מדומה):
- הסברים טכניים
- דוגמאות לסיום מדומה: שופן - ואלס בדו# מינור, מוצארט - חליל הקסם, רקוויאם.
- דוגמאות לספטאקורד מוביל: מוצרט: פנטזיה ברה מינור, בטהובן: סונטות 5, 8.
- ש.ב.: וגנר, תרגיל מס. 12
- 16. ספטאקורדים של II, IV:
- הסבר על מקומות אופייניים לשימוש.
- הסברים טכניים
- ניתוח: באך - פרלוד 1 (4 תיבות ראשונות), שוברט סרנדה.
- תרגיל בכיתה
- ש.ב.: וגנר: תרגיל 13א; שכטר: עמוד 83, תרגילים 1, 2.
- 17. הרמון פרגמנטים מלודיים:
- נוסחאות פתיחה וסיום בהסברים ובדוגמאות.
- ניסיון להתאים בכיתה נוסחאות פתיחה לשירים מוכרים.
- ש.ב.: וגנר: תרגיל 14. ניתוח: מוצרט: 322.K נושא ראשון, בטהובן: סונטה 1 פרק שני (התחלה)
- 18. סקוונצות דיאטוניות:
- דוגמאות: פסקליה - הנדל, מיסה קריאוז'אפוס;ה, נחום הימן - פוגה קטנה, בית הערבה.
- תרגיל בכיתה.
- ש.ב.: וגנר: תרגיל 15.
- 19. דומיננטות שניונית:
- הסבר טכני
- דוגמא (קודם כל משמיעה, ורק אח"כ ראיית תווים): מוצרט 467 פרק שני
- תרגיל בכיתה
- ש.ב. שכטר - פרק 25 תרגיל מס. 1, וגנר: תרגיל 17א;אפוס;
- 20. דומיננטות שניונית:
- ניתוח בטהובן- OP. 14. NO. 2, פרק שני

-
- תרגיל בכיתה
- ש.ב.: וגנר: תרגיל 17, 18; ;
21. דומיננטות שניוניות:
- תרגילים קצרים לעבודה עצמית בכיתה, המדודים בזמן, של רישום וניתוח.
- אם יהיה זמן - ניתוח תחילת הראשונה של בטהובן מפרטיטורה
ש.ב.: ניתוח מוצארט 54.K וריאציה 3, שכטר: תרגילים 3, 4 עמוד 63, כרך שני.
22. הרמון שירים:
- הרמון בכיתה של "נר לי דקיק"
- ניתוח של כל הפרלוד בדו מז'אפוס; ור של באך בכיתה (דיון בהרמוניות מתחלפות מעל נקודת עוגב)
- ש.ב.: וגנר, תרגיל מס. 19.
23. צלילים עוברים, חוזרים:
- הסבר, ניתוח כוראל של באך, תרגיל בכיתה
- ש.ב.: שכטר: פרק 20, עמודים 1, 2, 4 (רק תרגיל מס. 1)
24. צלילים שוהים:
- הסבר, תרגיל, ניתוח כוראל של באך
- ש.ב. וגנר: תרגיל 3, תרגיל 20 שורה שלישית, שכטר עמוד 13 כרך שני.